

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

ОКЗ «ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ»

ПІВОРИМО. ШУКАЄМО. ПУБЛІКУЄМО

*(Бюлетень з досвіду роботи бібліотек Харківської
області, що обслуговують дітей)*

Вип. 13

***Діяльність з питань цивільного захисту
та безпеки дитини
як сучасний напрямок втілення бібліотечних новацій
та розвитку соціального партнерства Харківської
обласної бібліотеки для дітей***

УДК 027.6 (477.54):024:355/359
Д50

Діяльність з питань цивільного захисту та безпеки дитини як сучасний напрямок втілення бібліотечних новацій та розвитку соціального партнерства Харківської обласної бібліотеки для дітей: бюлетень з досвіду роботи бібліотек Харківської області, що обслуговують дітей. Вип. 13 / ОКЗ «Харківська обласна бібліотека для дітей»; уклад. В.М.Лупіцька. – Х., 2017. – 32 с. – («Творимо. Шукаємо. Публікуємо»).

Матеріал підготувала:	Лупіцька В. М.
Редактор:	Загrevська С. М.
Комп'ютерна верстка:	Должек Н. Ф.
Відповідальний за випуск:	Трохименко Г. В.

© ОКЗ «ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ»

bibl.kharkiv.ua

bibliomiste4ko.kharkiv.ua

Основні напрямки діяльності Харківської обласної бібліотеки для дітей з питань цивільного захисту

У наш час людство переживає критичний період своєї історії – період небаченого досі зростання негативних чинників, які загрожують існуванню цивілізації.

Нагальною проблемою держави та суспільства наразі стає забезпечення безпеки життєдіяльності населення, збереження здоров'я і життя її громадян.

Кожен має право на захист свого життя і здоров'я від наслідків аварій, катастроф, пожеж і будь-якого стихійного лиха. І сьогодні гарантом цього права виступає держава, створивши систему цивільного захисту.

Метою цивільного захисту і є запобігання небезпечним наслідкам екологічних, техногенних, природних катастроф, або таких, що сталися внаслідок воєнних дій.

Засобами цивільного захисту здійснюється оповіщення населення про загрозу і виникнення різних надзвичайних ситуацій, організується життєзабезпечення людей під час катастроф, здійснюються рятувальні роботи в районах лиха і осередках ураження, організовується навчання населення вмінням застосовувати засоби індивідуального захисту і правильно діяти в надзвичайних ситуаціях.

Але водночас існує проблема низького рівня обізнаності громадян щодо наявної небезпеки в сучасному світі.

Сьогодні, як ніколи, підвищується роль культурних й освітніх закладів в системі підготовки молоді до самостійного життя у світі, де кількість надзвичайних ситуацій, на жаль, постійно зростає. Однією з причин такого загрозливого становища є незнання чи нехтування елементарними правилами безпеки, недостатня інформованість щодо поведінки в разі виникнення надзвичайних ситуацій, відсутність практичних навичок самодопомоги.

Життєво необхідно озброїти дітей знаннями, вміннями і необхідними навичками щодо збереження власного життя і здоров'я. Отже, виховання покоління зі сформованою культурою безпечної поведінки, із засвоєним алгоритмом дій в

умовах конкретної надзвичайної ситуації – одне з пріоритетних завдань, яке поставлене сьогодні перед суспільством.

Саме тому виникла необхідність проведення не тільки в навчальних закладах, а і в бібліотеках, заходів з метою надання дітям елементарних знань з питань особистої безпеки, вивчення правил поведінки під час надзвичайних ситуацій, особливо тих, вірогідність виникнення яких доволі велика на тій чи іншій території. А останнім часом – це ще і вміння реагувати на нові загрози, що з'явилися в нашій країні, а саме військова, терористична, інформаційна небезпека.

Отже, беручи до уваги актуальність цієї проблеми для всіх мешканців громади, Харківська обласна бібліотека для дітей сучасним напрямком втілення бібліотечних новацій та розвитку соціального партнерства обрала діяльність з питань цивільного захисту та безпеки дитини.

На початку 2015 року, у зв'язку зі складною ситуацією в країні, існуючим військовим конфліктом на Сході, наближеністю міста до зони проведення АТО та російського кордону, подіями, що відбулися в самому Харкові: терактом, що стався поблизу Палацу спорту, чисельними повідомленнями про замінування станцій метро, державних установ, окремих будівель та інших дестабілізаційних подій, – розпочато експериментальний цільовий проект з цивільного захисту **«Безпечний простір»**.

Бібліотека здійснює свою діяльність згідно з «Кодексом цивільного захисту України»:

Розділ IV. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.

Глава 10. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Стаття 39. Організація навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Основні напрямки діяльності бібліотеки з питань цивільного захисту:

- ▲ **освітній** – формувати свідоме ставлення до свого життя та здоров’я; популяризувати основні правила безпечної життєдіяльності серед молоді;
- ▲ **розвиваючий** – розвивати життєві навички, що мають ключове значення для безпеки повсякденного життя;
- ▲ **виховний** – різноманітними методами впливати на реальну поведінку дітей шляхом формування в них життєвих навичок, необхідних для безпеки їхнього повсякденного життя; виховувати в учнів гуманне ставлення до людини, яку спіткало лихо, викликати до неї співчуття, бажання допомоги;
- ▲ **мотиваційний** – створювати позитивну мотивацію до вивчення правил безпечної поведінки в різних небезпечних ситуаціях;
- ▲ **практичний** – підвищити рівень практичної підготовки до дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій, закріпити отримані знання на практиці; відпрацювати стереотипи поведінки дітей в умовах загрози та виникнення надзвичайної ситуації.

Визначення тематики та проведення заходів Харківською обласною бібліотекою для дітей здійснюється диференційовано відповідно до вікових категорій:

- дітей: учнів 1-4 кл., 5-7 кл., 8-9 кл., 10-11 кл.;
- дорослих: бібліотекарів, учителів, студентів, методистів відділів та управлінь освіти райдержадміністрацій і міських рад, керівників загальноосвітніх навчальних закладів, дошкільних навчальних закладів, закладів інтернатного, соціально-реабілітаційного та притулкового типів.

Перевага віддається використанню сучасних методик: інтерактивних, проектних, інформаційних, тренінгових, ігрових технологій, які дають змогу залучити не тільки свідомість, але й почуття, емоції, вольові якості людини. ХОБД проведено серію воркшопів за участі Червоного хреста з надання першої допомоги. Активно відпрацьовується технологія квесту під час проведення заходів з цивільного захисту.

2016 року квест з питань цивільного захисту став складовою **II-го Обласного патріотичного форуму «Вівам, Україно!»**, а місцем його проведення – КЗ «Обласний

організаційно-методичний театрально-концертний центр». Фахівцями бібліотеки були розроблені маршрути, здійснено розміщення локацій, усунуті проблеми, пов'язані з архітектурною специфікою будівлі Центру. У цьому квесті взяли участь понад 400 дітей з Харківської області.

У 2017 р. квести для дітей та дорослих відбулися в межах міжрегіональної «Літньої школи безпеки "Запобігти. Врятувати. Допомогти"». Фахівці бібліотеки ускладнили завдання, і квест проводився вже у форматі Open-air – на відкритому просторі у «Фельдман-екопарку», а відстань між локаціями була чималою. Тож постало питання безпеки та суворого дотримання хроно-метражу проходження локацій великою кількістю команд.

Квести відбулися завдяки соціальній активності бібліотеки та масштабному залученню широкого кола партнерів.

Як обласний методичний центр, бібліотека взяла участь у таких заходах:

- Семінар начальників цивільного захисту загальноосвітніх навчальних закладів Київського району м. Харкова (на базі ЗОШ № 36, 2015 р.);
- Навчально-методичний семінар з методистами районних управлінь освіти, які відповідають за питання цивільного захисту, та керівниками загальноосвітніх навчальних закладів м. Харкова під час проведення комплексного об'єктового тренування «Концепція реалізації заходів цивільного захисту в закладах освіти» (на базі ЗОШ № 36, 2017 р.);
- Семінар керівників з питань цивільного захисту – завідувачів дошкільних навчальних закладів Київського району м. Харкова «Пожежна безпека: комплексний підхід до організації і роботи з цивільного захисту у дошкільних навчальних закладах» (ДНЗ № 74 «Веселка», 2017 р.).

Також Харківська обласна бібліотека для дітей стала партнером з проведення Днів цивільного захисту у загальноосвітніх навчальних закладах:

- Показовий День цивільного захисту (ЗОШ № 36, 2015 р. та Харківська спеціалізована школа I-III ст. № 109, 2016 р.)
- День цивільного захисту (ЗОШ № 5, 2016 р.).

На цих заходах фахівці ХОБД презентували освітянам переваги соціального партнерства школи та бібліотеки з питань цивільного захисту. Ознайомили з досвідом роботи бібліотеки, розкрили її можливості як методичного центру та продемонстрували практичні результати цього партнерства.

Учасникам зазначених заходів було представлено інноваційний комплексний продукт бібліотеки – бібліотрансформер *«Запобігти. Врятувати. Допомогти»*. Організована книжкова виставка, інформаційна локація з питань кібербезпеки та надано комплект друкованої продукції ХОБД з питань цивільного захисту. У ЗОШ № 36 та спеціалізованій ЗОШ № 109 організовано експозицію плакатів проекту *«Культура безпеки»* (спільно з Харківською міською громадською організацією *«Союз Чорнобиль»*).

Найяскравішою ілюстрацією до викладених вище теоретичних засад і узагальнення досвіду ХОБД з освітніми закладами є методичний супровід діяльності дитячих бібліотеках області з питань цивільного захисту.

Початком став виїзний семінар *«Технологія та практика культурно-просвітницької діяльності з дітьми в умовах бібліотеки»*, що відбувся у м.Зміїв, на базі ЦДБ Зміївської ЦБС у 2015 р. Бібліотекарям була надана консультація, вони стали учасниками психологічного тренінгу та одержали методичні матеріали з питань цивільного захисту.

Наступним кроком на шляху методичного забезпечення просування діяльності з питань цивільного захисту стала серія майстер-класів *«Комунікативний простір як фактор трансформації сучасної шкільної бібліотеки»*, що проводяться декілька разів на рік Харківською обласною бібліотекою для дітей спільно з Харківською академією неперервної освіти для шкільних бібліотекарів.

Лекції та консультації з питань цивільного захисту та діяльності бібліотек у цьому напрямку були надані під час проведення:

- навчально-тематичного семінару з підвищення кваліфікації заступників директорів по роботі з дітьми *«Бібліотеки для дітей в умовах соціальних та економічних перетворень»* (ХОБД, Харківський обласний науково-методичний центр підвищення кваліфікації працівників культосвітніх закладів, 2016 р.);

- науково-практичної конференції – брейнстормінгу «Публічна бібліотека – соціокультурний центр регіону: технології, розвиток, дизайн» (ЦМБ ім. Белінського, 2016 р.);
- виїзного семінару з надання консалтингових послуг методичною службою «Бібліокур'єр»: «Використання інноваційних технологій у практиці роботи дитячої бібліотеки» (Балаклійська ЦБС, 2016 р.).

Для бібліотекарів цього району проведено психологічну ділову гру-тренінг «Формування навичок емоційної саморегуляції» та презентацію бібліотрансформеру «Запобігти. Врятувати. Допомогти».

Під час тренінгу бібліотекарі висловили свою занепокоєність, пов'язану з наявністю балаклійських військових складів у зоні розташування культурних і соціальних об'єктів району. На жаль, ця стурбованість стала жахливою реальністю 2017 року під час пожежі та вибухів на цих складах.

2017 року на засіданні обласного клубу професійного і творчого спілкування директорів ЦБС «Ресурси і послуги публічної бібліотеки в умовах об'єднаних територіальних громад», що відбувся на базі ХОУНБ, фахівці ХОБД представили доповідь «Системний підхід та розвиток соціального партнерства бібліотек та органів місцевого самоврядування у сфері цивільного захисту».

Аналізуючи власні починання і здобутки, можна визначити позитивні результати методичної діяльності бібліотеки з питань цивільного захисту. Протягом двох років питання безпеки життєдіяльності дитини, інформаційної безпеки, цивільного захисту активно розроблялись і проходили апробацію нашими фахівцями, отримавши схвальну оцінку освітян під час низки районних та загальноміських заходів.

2017 року під час літніх канікул ХОБД організувала та провела масштабний міжрегіональний захід «Літня школа безпеки “Запобігти. Врятувати. Допомогти”» з актуальних проблем взаємодії дитячих бібліотек з громадою щодо питань цивільного захисту. Це безперечно, свідчить про якісно новий рівень, на який вийшла бібліотека завдяки напрацюванням попередніх років і накопиченню позитивного досвіду проведення таких заходів.

Завдяки участі в Програмі національних обмінів, яка передбачає конструктивний діалог між різними регіонами України, ХОБД вдалося виграти грант Центру культурного менеджменту за фінансування Європейського Союзу та Національного фонду підтримки демократії (США). Це дозволило запросити на Літню школу представників бібліотечної спільноти з п'яти регіонів України та інтерактивно репрезентувати досвід роботи ХОБД з питань цивільного захисту.

Аналіз практики ХОБД дає можливість дійти висновку та переконатися в тому, що дитяча бібліотека є затребуваною і корисною для громади, здатна надавати інноваційні послуги. Реалії сьогодення вимагають від бібліотеки пошуку нових шляхів та підходів до бібліотечної активності, головними критеріями якої є конкурентноспроможність, креативність і привабливість.

Участь бібліотеки в підготовці й проведенні семінарів та днів цивільного захисту районного та міського рівня

В умовах суспільно-політичної ситуації, в якій перебуває Україна на сучасному етапі, вкрай актуальним і необхідним є проведення Днів цивільного захисту.

16.03.2017 фахівці ХОБД взяли участь у навчально-методичному семінарі за темою: «Концепція реалізації заходів цивільного захисту в закладах освіти» з методистами (фахівцями) районних управлінь освіти, відповідальними за питання цивільного захисту, та керівниками загальноосвітніх навчальних закладів м. Харкова, де відбувся показовий День цивільного захисту, комплекс-

не об'єктове тренування та протипожежне тренування (на базі Харківської ЗОШ I-III ст. № 36).

Соціальним партнером школи в наданні методичної та інформаційної підтримки виступила Харківська обласна бібліотека для дітей.

Маючи значний досвід у створенні відеопродукту, бібліотекарі попрацювали над адаптацією для сприйняття школярами фільмів з ЦЗ. Чимала робота проведена з підготовки книжкової виставки, складання рекомендаційних інформаційно-бібліографічних списків літератури. Валентина

Лупіцька, завідувачка сектора прогнозування та інновацій ХОБД, у своїй доповіді наголосила на необхідності і важливості соціального партнерства школи та обласної бібліотеки для дітей з питань цивільного захисту. Було зазначено, що ефективне партнерство дозволяє сформувати

спільну стратегію діяльності, сконцентрувати матеріальні й інтелектуальні ресурси у сферах: просвітницької діяльності, реалізації спільних заходів, акцій, соціальної реклами тощо; підвищення рівня інформаційної компетенції; системи інформаційно-бібліографічного обслуговування. Особлива увага слухачів семінару була зосереджена на інформаційній безпеці, психології безпеки, надзвичайних ситуаціях соціального характеру.

Було презентовано комплексний бібліотечний продукт – бібліотрансформер *«Застерегти. Врятувати. Допомогти»*, до складу якого увійшли: інформаційні буклети для батьків і вчителів, для дітей; рекомендаційні списки літератури вчителям; мультимедійні презентації; відеоролики з основ цивільного захисту; плакати та буклети проекту *«Культура безпеки»*.

Схвальний відгук присутніх отримала презентація тренінгу для старшокласників від психолога ХОБД. Примітно, що всі учасники семінару одержали комплект друкованої продукції ХОБД, яка слугуватиме неабияким підґрунтям під час заходів з цивільного захисту в подальшій роботі з дітьми.

День цивільного захисту

У 2016 р. до Дня цивільного захисту співробітники бібліотеки підготували та провели захід *«Запобігти. Врятувати»*.

Допомогти», який відвідали понад 500 учнів ЗОШ № 5.

Запрошені бібліотекарями майор служби Цивільного Захисту О.В.Пономаренко та психолог ХОБД О.Шоно показали учням небезпечні предмети та розповіли, що варто робити, аби не допустити виникнення ситуацій, що загрожують життю людини.

Волонтери Товариства Червоного Хреста України провели практичні заняття з надання першої невідкладної допомоги.

Школярі разом з класними керівниками теж підготували виступи та презентації на тему *«Увага! Незнайомі та небезпечні предмети!»*. Команди юних пожежних школи в інтерактивній

формі продемонстрували свої знання та вміння.

Харківська обласна бібліотека для дітей – інформаційний партнер проекту «Культура безпеки»

2015 року у Харкові було презентовано проект **«Культура безпеки»**. Це громадська ініціатива небайдушких людей, патріотів, яка з простої ідеї, за допомогою самоорганізації перетворилася на цілий комплекс заходів, спрямованих на підвищення рівня підготовки населення до надзвичайних ситуацій, котрі, на жаль, можуть статися будь-коли та будь-де.

«Культура безпеки» – унікальний продукт. До його складу входять: брошури, плакати, листівки, презентації у вигляді коміксів, що містять прості і зрозумілі алгоритми дій під час захоплення заручників, при надходженні погроз телефоном,

дій під час паніки в натовпі, а також рекомендації, як виявити терориста та як підготувати власну оселю до надзвичайних ситуацій тощо.

За задумом авторів, ця серія плакатів та брошур має бути цікавою та корисною для широкого кола користувачів бібліотечних закладів, у тому числі і для дітей.

Основна концепція розробки – створення легкої у сприйнятті, зрозумілої для непідготовленого глядача графічної мови, шляхом використання піктограм та ілюстрацій у стилі коміксів з опису кожної дії.

Основою цього проекту є дипломні роботи студентів Академії дизайну і мистецтв, створені під керівництвом професора Олега Векленка.

2016 року і Харківська обласна бібліотека для дітей долучилася до цього проекту. Автори надали бібліотеці право організації виставки плакатів та розповсюдження електронної та друкованої версій брошур та буклетів. Також проект *«Культура безпеки»* став одним із складових модулів бібліотрансформеру *«Запобігти. Врятувати. Допомогти»*.

Протягом 2016-2017 років у *«Вернісажі у фойє»* ХОБД декілька разів була представлена виставка плакатів проекту, також бібліотека організувала виставки під час проведення показових днів цивільного захисту у ЗОШ № 36 та Харківській спеціалізованій школі I-III ст. № 109.

***Квест з цивільного захисту як складова
II обласного патріотичного форуму
«Віат, Україно!»***

Непересічна подія
ознаменувала на
Харківщині останню
декаду жовтня 2016

року. Уже вдруге Харківська обласна бібліотека для дітей виступила ініціатором та координатором у справі патріотичного об'єднання дітей регіону. 25 жовтня співробітники бібліотеки з неабияким успіхом провели II Обласний патріотичний форум «*Віат, Україно!*», присвячений 25-річчю незалежності України.

Його відвідали понад 300 дітей та підлітків Харкова, багатьох районів Харківщини, а також Донеччини і Луганщини – учасники дитячих творчих конкурсів, їхні викладачі, бібліотекарі, рідні та друзі. На кілька годин фойє

Центру перетворилося на майданчики для спілкування школярів різного віку з бібліотекарями, представниками Національного університету цивільного захисту України, Державної гімназії-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус», Харківського літературного музею. Об'єднавши зусилля, друзі та партнери спільно підійшли до висвітлення однієї з найважливіших і майже за всіх часів актуальної теми безпеки життєдіяльності дітей. Долаючи відстань від однієї локації до іншої, означених промовистими графічними підказками, діти у доволі креативний спосіб поглиблювали свої знання та навички з правил безпечної поведінки у випадку виникнення надзвичайних ситуацій.

Викладачі та курсанти-рятувальники провідного вищого навчального закладу Державної служби України з надзвичайних ситуацій розповіли школярам про навчання в університеті, про професії не тільки пожежників, а й піротехніків, верхолазів, фахівців з радіаційного й хімічного захисту. Привернули увагу дітей на причини виникнення та профілактику пожеж у побуті, продемонстрували сучасні системи автоматичного протипожежного захисту.

Діти із задоволенням приміряли бойовий одяг рятувальника та розглядали засоби індивідуального захисту при виявленні радіаційного та хімічного ураження. Вказуючи на шкідливий вплив цигарок, школярам продемонстрували механізм паління на іонізуючому очисникові повітря. Нагадали і про правила поведження з вибухонебезпечними предметами. Неможливо було залишити поза увагою показові виступи переможців спортивних змагань з демонстрації прийомів самооборони, що напрочуд ефектно відбивались у великих дзеркалах фойє.

Щільним колом були оточені дівчата-курсантки, що обрали професію психолога, здатного працювати в екстремальних умовах. Вони у простій і доступній формі провели майстер-клас з надання першої домедичної допомоги.

Чималу увагу учасників Форуму привертала струнка, підтягнута, ошатно вбрані вихованці Харківської гімназії-інтернату «Кадетський корпус» – майбутні офіцери, захисники

Вітчизни. Не лише хлопці, а й представниці слабкої статі з неабияким інтересом брали до рук макети сучасної зброї і під керівництвом юних інструкторів-кадетів намагалися її розібрати а потім зібрати. Після проходження представлених локацій у фойє всі учасники Форуму заповнили театральну залу Центру, де проходила урочиста церемонія нагородження, яка розпочалася з вшанування державних символів України – внесення Державного Прапора та спільного виконання Гімну держави.

Патріотичне свято прикрасив яскравий виступ ансамблю

барабанщиць Харківського національного університету внутрішніх справ, в яких навіть барабанні палички були кольору державного прапора. Їхній барабанний дріб додав церемонії нагородження особливої урочистості, емоційного піднесення, спричинив справжній фурор серед численних гостей Форуму, вибух почуття гордості за дівчат, радості від замилювання їхньою красою і майстерністю володіння інструментом.

У церемонії вручення нагород школярам взяли участь: Тетяна Василівна Шамаріна – заступник Генерального директора Національної бібліотеки для дітей, Наталія Плотнік – заступник начальника Управління культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації, Юрій Хуртов – полковник служби цивільного захисту, начальник відділу виховної та соціально-гуманітарної роботи Національного університету цивільного захисту України, Олексій Магілін – полковник, заступник начальника Державної гімназії-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус» з методичної роботи. Гостя зі столиці, Т.Шамаріна, яка вперше побувала в Харкові, підкреслила у вітальному слові:

*одна із
областей, що
всіх
конкурсах. І
учасників, але*

тому що такі патріотичні заходи, що проходять на всеукраїнському рівні, знаходять відгук у дітей, які багато читають, багато знають і будуть розбудовувати нашу Україну. Дорогі діти! Мрійте! Ваші мрії здійсняться! Навчайтеся – і ви будете творити Україну такою, якою самі схочете її бачити. Зникне потреба виїжджати за кордон, бо сюди їхатиме молодь, щоб у вас повчитися. Форуму я бажаю процвітання. Віват, Україно!».

*«Харківщина –
найактивніших
завжди бере участь у
всеукраїнських
вона не тільки серед
й серед переможців,*

Теплими оплесками вітали гостей з прифронтових областей Донеччини та Луганщини, із зони АТО. Їм не потрібно розповідати, що Україну варто плекати. Вони, на жаль, із власного досвіду знають, що таке війна. Бібліотекар

Новомайорської бібліотеки Великоновосілківського району Донецької області Світлана Вікторівна Цвігун поділилася емоціями: *«У захваті від Харкова. Вдячні Обласній бібліотеці для дітей, всьому її колективу за теплу зустріч, за допомогу в роботі нашій сільській бібліотеці. Дружні, згуртовані. Молодці! Харків вразив музеями, екопарком, дельфінарієм. Побачили чимало визначних місць, чимало взяла для своєї роботи. Особливо приємно, що сподобалося дітям. Відпочиваємо, насолоджуємося і сподіваємося на нові зустрічі»*. Додамо, що Новомайорське, розташоване поряд із заповідним урочищем Шайтанська дача, межує із трагічно відомими у збройному протистоянні на Донбасі Волноваським і Мар'їнським районами. У день проведення Форуму вогонь бойовики вели по всій лінії розмежування.

Знайшовся час і для пісень. На святі любові до рідної землі виступили поетеса і співачка Люцина Хворост і дует викладачів «Кадетського корпусу».

Літня школа безпеки «Запобігти. Врятувати. Допомогти»

20-21 червня 2017 р. ХОБД організувала та провела масштабний міжрегіональний захід «Літня школа безпеки “Запобігти. Врятувати. Допомогти”» з актуальних проблем взаємодії дитячих бібліотек для дітей з громадою щодо питань цивільного захисту.

Завдяки участі у Програмі національних обмінів, яка передбачає конструктивний діалог між різними регіонами України, ХОБД вдалося виграти грант Центру культурного менеджменту за фінансування Європейського Союзу та Національного фонду підтримки демократії (США). Це дозволило запросити до Літньої школи представників бібліотечної спільноти з п'ятих регіонів України.

Заходи відбувались на двох локаціях: теоретичні знання та основні напрямки консолідації зусиль бібліотекарів з приводу цивільного захисту було розглянуто під час проведення пленарної частини, що проходила у ХОБД; практичні вміння та навички понад 150 дітей-учасників здобували під час квесту-практикуму за участі рятувальників, пожежних, поліціантів, енергетиків та медиків на території Регіонального ландшафтного парку «Фельдман-екопарк» (Харківська область, Дергачівський район, селище Лісове, вул. Київське шосе, 12).

У роботі круглого столу «Соціальний діалог у просторі “Культура-Освіта-Цивільний захист”» взяли участь більше 50-ти фахівців:

- депутат Харківської обласної ради, секретар постійної комісії з питань науки, освіти, культури та духовності І.В.Лопатіна;
- заступники директорів ЦБС по роботі з дітьми з 24 районів області та 7 районів Харкова;
- провідні спеціалісти обласних бібліотек для дітей Дніпра, Полтави, Тернополя, а також районних бібліотек Слов'янська Донецької області та Новопскова Луганської області;
- представники організацій – соціальних партнерів бібліотеки:
  - Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Харківської області,
  - Харківської міської громадської організації «Союз Чорнобиль»,
  - Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Київського району м. Харкова.

Ще до початку професійного діалогу учасники мали змогу ознайомитись з унікальним проектом «Культура безпеки», який презентував заступник голови Харківської міської громадської організації «Союз Чорнобиль» Г.М.Берлетов

Експозиція плакатів проекту була розміщена у «Вернісажі у фойє» Харківської обласної бібліотеки для дітей. Основна концепція серії плакатів цього проекту – створення легкої та зрозумілої інфографіки у стилі коміксів, які були виконані

студентами Харківської академії дизайну та мистецтва.

Директор ХОБД Г.В.Трохименко підкреслила надзвичайну актуальність роботи бібліотеки як координатора з проблем безпеки дитини. Вона відзначила, що, починаючи з 2014 року, питання цивільного захисту перебуває у стані активної розробки і багаторазової апробації фахівцями бібліотеки як у бібліотеці так і на базі навчальних закладів. Діяльність

бібліотеки отримала схвальні відгуки освітян під час низки районних та загальноміських заходів, таких як День цивільного захисту, Тиждень безпеки.

Завідуючий методичним кабінетом Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Харківської області С.М.Рачков розповів про діяльність Центру та надав ґрунтовну консультацію «Інноваційні підходи до вирішення питань безпеки у закладах культури», зосередивши особливу увагу на нормативній базі.

Завідувачка сектора бібліотеки В.М.Лупіцька ознайомила присутніх з досвідом роботи ХОБД з питань цивільного захисту та презентувала інноваційний комплексний бібліотечний продукт бібліотрансформер «Запобігти. Врятувати. Допомогти».

Про те, як відпрацьовувати навички самопомоги, подолання стресу та паніки у дітей під час надзвичайних ситуацій учасники Школи отримали наочне уявлення, переглянувши відеоролик з практичними рекомендаціями психолога бібліотеки.

Питання кібербезпеки та особистого спілкування у віртуальному просторі розкрила у своєму виступі В.М.Черепаха, методист Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Харківської області. Вона підкреслила надзвичайну актуальність

кіберзагроз, небезпеку гібридних методів маніпулювання. Слухачі також дізналися про основні правила профілактики комп'ютерної залежності, яких мають беззастережно дотримуватися як школярі, так і дорослі.

Провідний кризовий психолог Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Київського району м. Харкова О.С.Нуреева наголосила на гострій необхідності психологічної підтримки дітей та сімей після

травматичної ситуації: бойових дій, втрати родичів, вимушеного переселення. Доповідач розкрила ресурсний потенціал саме дитячої бібліотеки як комфортного простору для подолання посттравматичних станів.

Найбільше емоцій серед бібліотекарів – слухачів Літньої школи – викликав виступ завідувачки відділу Центральної бібліотеки КЗ «Централізована система публічних бібліотек м. Слов'янська» Валерії Здибель, яка поділилась власним досвідом бібліотечної роботи в окупованому місті під час 3-місячного перебування у зоні бойових дій у 2014 році. Надзвичайно хвилююча розповідь колеги (про погрози розстрілу на робочому місці, влучення уламків снарядів у приміщення бібліотеки, пробиті наскрізь книжки) розчулила до сліз більшість присутніх та стала початком жвавого обговорення ролі бібліотек у патріотичному вихованні молоді та запобіганні надзвичайних ситуацій соціального характеру. Учасники Літньої школи вшанували аплодисментами мужність бібліотекарів Слов'янська.

Паралельно з пленарною частиною Літньої школи на теренах гостинного «Фельдман-екопарку» тривала її практична частина. Для дітей Харкова, Лозової, Змієва та Богодухівського району співробітники бібліотеки підготували

квест-практикум. На спеціальних локаціях, що розмістилися у різних куточках екопарку, на учасників очікувала насичена програма. А щоб вона була більш змістовною, співробітники ХОБД запросили до «Фельдман-

екопарку» фахівців Головного управління Державної служби з надзвичайних ситуацій України в Харківській області, Харківської міської оперативно-рятувальної служби, Головного управління Національної поліції України в Харківській області, Центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, АК «Харківобленерго», представників волонтерських організацій.

Вектори соціального партнерства ХОБД з питань цивільного захисту

По завершенню пленарних доповідей фахівці бібліотек та всі учасники круглого столу мали можливість долучитися до участі у квесті, перевірити свої знання та на власні очі побачити практичну складову інноваційного бібліотечного проекту «Літня школа безпеки».

Метою квесту було поглиблення знань щодо правил безпечної поведінки у випадку виникнення надзвичайних ситуацій та презентація можливостей пожежно-рятувальної техніки, обладнання, засобів індивідуального захисту, а також способів проведення аварійно-рятувальних робіт.

Програма заходу спрямовувалася на те, щоб діти і дорослі дізнались якомога більше про правильну поведінку у разі виникнення надзвичайної ситуації. Загалом усі учасники отримали нові навички та безліч позитивних емоцій.

Ігор Лупандін, начальник відділу зв'язків зі ЗМІ і роботи з громадськістю Головного управління Державної служби з надзвичайних ситуацій України у Харківській області, особисто провів консультацію для дорослих учасників Школи безпеки – бібліотекарів, а рятувальники 53-ої Державної пожежно-рятувальної частини презентували найновішу сучасну

пожежну автоцистерну. Діти із захватом досліджували її, а бійці ДСНС докладно розповідали про всі «родзинки» новенького авто. Не залишили поза увагою відвідувачі й спеціальне обладнання, ізолюючі

протигази, бойовий одяг та спорядження, що знаходились у відсіках пожежної машини. Кожен мав можливість посидіти за кермом, приміряти спеціальний одяг пожежника та спробувати самостійно потримати пожежний ствол під тиском води.

Щоб правила безпеки ліпше запам'яталися, бібліотекарі разом із рятувальниками організували різноманітні ігрові змагання у формі «питання-відповідь», під час яких нагадували дітям про дії у разі виявлення підозрілих вибухонебезпечних предметів та при виникненні різноманітних нестандартних ситуацій, основні правила пожежної безпеки, безпечної поведінки на воді тощо.

Волонтери-рятувальники значну увагу приділили методам надання першої медичної допомоги, транспортуванню постраждалих, а також їх пошуку на місці виникнення надзвичайних ситуацій за допомогою спеціально навчених собак. Поліціанти навчали маленьких пішоходів правилам дорожнього руху та

правилам спілкування з незнайомцями. Діти та дорослі із захопленням спостерігали за дійством, брали участь у змаганнях, залюбки робили селфі та фотографувались поруч із технікою, рятувальниками і поліціантами, і врешті-решт отримали неабиякий заряд емоцій, що запам'яється на все життя. Фіналом заходу стало урочисте нагородження переможців та учасників дипломами Літньої школи безпеки. Від адміністрації Екопарку гостей пригостили польовою кашею.

Проведення Літньої школи широко висвітлювалося в засобах масової інформації.

Дуже приємно, що позитивну оцінку Літній школі дали як грантодавці, так і соціальні партнери проекту та його безпосередні учасники.

Цікаво! Корисно! Позитивно!

Щира подяка організаторам Літньої школи безпеки «Запобігти. Врятувати. Допомогти» за цікавий, високоякісний захід, вдале поєднання пленарної та практичної частин семінару. Абсолютно виправдана ідея, що всі учасники семінару мали змогу відвідати його і стати безпосередніми учасниками.

Проведення таких заходів сприяє підвищенню професійного рівня фахівців, які займаються бібліотечним обслуговуванням дітей. Чимало почерпнула для себе нового і цікавого, свіжо глянула на все відоме.

Дуже приємно вразило місце проведення практичної складової семінару, динамічність та професіоналізм проведення квестів. Організація можливості набуття професійного досвіду.

Дуже Вам вдячна! Ви молодці! Враження позитивні! Краще один раз побачити, ніж кілька разів почути. Особливо хочеться подякувати директорів Харківської обласної бібліотеки для дітей Г.В.Трохименко і всьому колективу за організацію та проведення цього семінару. Такі семінари рухають дитячу бібліотеку вперед, яка на значно вищому рівні пробудить у дітей радість та інтерес до пізнання нового та корисного. Бажаю і надалі продовжувати цю роботу та ділитися досвідом з колегами. Ваша діяльність дуже потрібна.

Красно ДЯКУЮ за позитив, цікавість, цінність та приємно проведений час із ВАМИ! Здоров'я, успіхів і творчої наснаги!

Шаповал Світлана Іванівна, провідний бібліотекар
Красноградської районної бібліотеки.

Проведений захід став наступною сходинкою досвіду співпраці ХОБД із соціальними партнерами. Питання безпеки дітей є надзвичайно гострою проблемою цивільного захисту, і саме бібліотека здатна виступити координатором спільних зусиль громади для реалізації корисних та актуальних проєктів і починань.

Успішна реалізація проєкту ХОБД **«Літня школа безпеки»** ще раз продемонструвала, що дитяча бібліотека є необхідною і корисною для громади, здатна надавати інноваційні послуги і, головне, – позиціонувати себе як сучасний інформаційний та просвітницький центр.

ДОДАТКИ

Програма

**Літньої школи безпеки «Запобігти. Врятувати. Допомогти»
для заступників директорів ЦБС по роботі з дітьми**

Тема	Доповідачі
20 червня 2017 року День перший	
Реєстрація	
Офіційне відкриття	Трохименко Галина Володимирівна, директор Харківської обласної бібліотеки для дітей

<p>«Цивільний захист як один з напрямків розвитку іміджу бібліотеки та впровадження інновацій»: Круглий стіл</p> <p>Обговорювання напрацьовань кожної бібліотеки з питань цивільного захисту, демонстрація відео- та електронних презентацій, ознайомлені з методичними матеріалами</p>	<p>Модератор – Драган Роман Анатолійович, заст. директора ХОБД</p> <p>Учасники: Бакаєва Надія Михайлівна, заст. директора по роботі з дітьми Новопсковської ЦБС; Піскун Наталія Миколаївна, заступник директора Полтавської обласної бібліотеки для дітей ім. Панаса Мирного; Здильбель Валерія Валеріївна, зав. відділу КЗ ЦСПБ м.Слов'янська; Хованець Тетяна Володимирівна, зав. науково-метод. відділу Тернопільської обласної бібліотеки для дітей; Желізняк Тетяна Олександрівна, зав. відділу обслуговування Дніпропетровської обласної бібліотеки для дітей</p>
Перерва	
<p>«Розвиток бібліотечної справи у Харкові» (відвідування провідних бібліотек м.Харкова): Обмін досвідом, практичні рекомендації бібліотекарям Харкова від гостей Літньої школи.</p>	<p>Саліна Наталія Юріївна, зав. сектора розвитку бібліотеки та зв'язків з громадськістю ХОБД</p>
<p>Знайомство з містом</p>	<p>Ніколаско Олена Миколаївна, бібліотекар ХОБД, екскурсовод</p>
<p>21 червня 2017 року День другий</p>	
<p>ПЛЕНАРНА ЧАСТИНА «Соціальний діалог у просторі “Культура-Освіта-Цивільний захист”»</p>	
<p>Регістрація</p>	
<p>Презентація проекту «Культура безпеки»</p>	<p>Губарев Анатолій Олександрович, голова Харківської міської громадської організації «Союз Чорнобиль»</p>
<p>Вітальне слово</p>	<p>Яцина Олег Анатолійович, начальник Управління культури і туризму Харківської облдержадміністрації; Трохименко Галина Володимирівна, директор ХОБД</p>
<p>«Інноваційні підходи до вирішення питань безпеки у закладах культури»: Консультація</p>	<p>Тесленко Олександр Миколайович, начальник Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Харківської області Рачков Сергій Миколайович, завідувач методичного кабінету Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Харківської області</p>
<p>«Соціальне партнерство ХОБД зі школами та дошкільними навчальними закладами з питань цивільного захисту»: Обмін досвідом. Презентація бібліотрансформеру</p>	<p>Лупіцька Валентина Михайлівна, завідувачка сектора прогнозування та інновацій ХОБД</p>
<p>«Поведінка в екстремальних умовах»: Психологічний тренінг</p>	<p>Олена Нурсєва – провідний психолог Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Київського району м. Харкова</p>
<p>«Практичні поради у разі виникнення надзвичайних ситуацій» (з власного досвіду подій у м.Слав'янську 2014 року)</p>	<p>Здильбель Валерія Валеріївна, ЦСПБ м.Слов'янська, зав. відділу</p>
<p>Вільний мікрофон для гостей Літньої школи: Бліц-відповіді</p>	<p>Хованець Тетяна Володимирівна, зав. науково-методичного відділу Тернопільської обласної бібліотеки для дітей; Желізняк Тетяна Олександрівна, зав. відділу обслуговування Дніпропетровської обласної бібліотеки для дітей; Бакаєва Надія Михайлівна, заст. директора по роботі з</p>

	дітьми Новопсковської ЦБС; Піскун Наталія Миколаївна , заступник директор Полтавської обласної бібліотеки для дітей ім. П.Мирного
«Питання кібербезпеки та особистого спілкування у віртуальному просторі»: Презентація	Черепеха Вікторія Миколаївна , методист Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Харківської області

Платформа I.
Практична складова. Доросла зона
«Формування вмінь та навичок безпечної поведінки та необхідної допомоги»

Квест-практикум для дорослих: <ul style="list-style-type: none"> • гасіння умовної пожежі; • надання домедичної допомоги в умовах небезпеки; • надівання захисного комплекту. 	Харківська міська оперативно-рятувальна служба
• Тренінг-практикум «Домедична допомога в умовах надзвичайних ситуацій та збройних конфліктів»	КЗОЗ «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф»
Обговорення	Вільний мікрофон

Перерва
Платформа II.
Дитяча зона. Практична складова

Квест для дітей <ul style="list-style-type: none"> • Дитячий майданчик: • кінологи • вакуумні носилки • гідравлічне обладнання • пошук вибухонебезпечних предметів • робота з вогнегасниками • знайомство з обладнанням та обладнання поліцейського автомобілю, пожежної машини, машини швидкої допомоги 	Харківська міська оперативно-рятувальна служба Управління національної поліції України в Харківській області «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» АК «Харківобленерго»
Закриття Літньої школи безпеки	Трохименко Галина Володимирівна , директор ХОБД

**ДОРОЖНЯ КАРТА ЛІТНЬОЇ ШКОЛИ БЕЗПЕКИ
«ЗАПОБІГТИ ВРЯТУВАТИ ДОПОМОГТИ»
ДЕНЬ ПЕРШИЙ
20.06.2017**

РЕЄСТРАЦІЯ

10-30 – 11-00

ХОЛ БІБЛІОТЕКИ

ОФІЦІЙНЕ ВІДКРИТТЯ

11-00 – 11-15

ЧИТАЛЬНА ЗАЛА

**КРУГЛИЙ СТІП
«ЦИВІЛЬНИЙ ЗАКАЗ
ЯК ОДИН З НАЙВІСЬОТІВ
РОЗВ'ЯЗУЄ ІНДИВІДУАЛЬНІ
ТА КОРПОРАТИВНІ ПРОБЛЕМИ»**

11-15 – 13-00

ЧИТАЛЬНА ЗАЛА

ПЕРЕРА

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

13-30 – 16-00

ЧИТАЛЬНА ЗАЛА

ЗНАЙОМСТВО З МІСТОМ

16-00 – 18-00

ЕНСКУРСІЯ МІСТОМ

**ДОРОЖНЯ КАРТА ЛІТНЬОЇ ШКОЛИ БЕЗПЕКИ
«ЗАПОБІГТИ! ВРЯТУВАТИ! ДОПОМОГТИ!»
ДЕНЬ ДРУГИЙ
21.06.2017**

БЛИЦЬ-ВІДПОВІДІ:
Вільний мікрофон
для гостей Літньої школи

11-30

ЧИТАЛЬНА ЗАЛА

ПРЕЗЕНТАЦІЯ:
«Вітання із безпечності
та особистого спілкування
у віртуальному просторі»

ЧИТАЛЬНА ЗАЛА

**Платформа I
Практична складова. Доросла зона**

Квест-практикум для дорослих:
«Формування вмінь та навичок
безпечної поведінки
та необхідної допомоги»

**ФЕЛЬДМАН
ЕКОПАРК ФЕЛЬДМАН ЕКОПАРК**

12-20 – 15-00

**Платформа II.
Дитяча зона. Практична складова**

**Квест для дітей.
Дитячий майданчик:**

11-00 – 15-00

**Закриття
Літньої школи безпеки**

**ФЕЛЬДМАН
ЕКОПАРК**

ФЕЛЬДМАН ЕКОПАРК

Маршрутний лист

1		Вогонь помилок не прощає
2		Де сховалася небезпека
3		Перша долікарська допомога <i>Гра «Г'єрой-ритмік»</i>
4		Щоб не було біди <i>Інтерактивна гра</i>
5		Запобігти! Врятувати! Допомогти! <i>Конкурс масових крейдою на асфальті.</i>
6		Вігадай, що намальовано <i>Гра «Тисячний шифр»</i>
7		Врятуй постраждалого <i>Естафета</i>
8		Якщо ти потрапиш в біду <i>Рольова гра</i>
9		Пожежником можеш ти не бути
10		4 лапи допомоги

ЗМІ ПРО ЛІТНЮ ШКОЛУ БЕЗПЕКИ

Дітей Харківщини запрошують пройти навчання у Літній школі безпеки	Сайт Харківська обласна державна адміністрація	19.06.2017	http://kharkivoda.gov.ua/news/87144
<i>«Помочь! Спасти! Предотвратить».</i> Дітей приглашають в школу безопасности	Сайт Харьков Форум	19.06.2017	https://www.kharkovforum.com/showthread.php?p=60384990
<i>«Помочь! Спасти! Предотвратить».</i> Дітей приглашають в школу безопасности	Сайт Медиа группа «Объектив», Харьков	19.06.2017	http://www.objectiv.tv/190617/143788.html
<i>«Помочь! Спасти! Предотвратить».</i> Дітей приглашають в школу безопасности	Портал Харьков Онлайн	19.06.2017	http://kharkov-online.com/news/n386664.html
<i>«Помочь! Спасти! Предотвратить».</i> Дітей приглашають в школу безопасности	Сайт МЕТА	19.06.2017	http://news.meta.ua/single/2017-06-54700931/
<i>«Помочь! Спасти! Предотвратить».</i> Дітей приглашають в школу безопасности	Портал города Харькова «Виртуальный Харьков»	19.06.2017	http://vharkov.com/news/19-06-17-20375
Дітей Харьковщини приглашають в школу безопасности	Сайт Городской дозор	19.06.2017	http://dozor.kharkov.ua/news/social/1188071.html
Дітей Харьковщини приглашають в школу безопасности	Сайт Times.KH.UA	19.06.2017	http://times.kh.ua/news/fresh/detey_kharkovshchiny_prikladayut_v_shkolu_bezopasnosti/354093/

Детей Харьковщины приглашают пройти обучение в Летней школе безопасности	Сайт Вечерний Харьков	19.06.2017	http://vecherniy.kharkov.ua/news/133840/
Харківська область: рятувальники долучилися до проведення громадської акції «Літня школа безпеки» у Feldman Ecoparkу	Сайт Головне управління ДСНС України у Харківський області	21.06.2017	http://kharkiv.dsn.gov.ua/ua/Ostanni-ni-novini/7498.html
Харківська область: рятувальники долучилися до проведення громадської акції «Літня школа безпеки» у Feldman Ecoparkу	Сайт Державна служба України з надзвичайних ситуацій	21.06.2017	http://www.dsns.gov.ua/ua/Ostanni-novini/63605.html
Рятувальники Харківщини взяли участь в акції «Заобігти. Врятувати. Допомогти»	Сайт Укрінформ	21.06.2017	http://photo.ukrinform.ua/ukr/current/photo.php?id=839843
В Фельдман Экопарк прошли практические занятия Всеукраинской школы безопасности	Сайт Фельдман Экопарк	21.06.2017	https://feldman-ecopark.com/news/v_feldman_ekopark_proshli_prakticheskie_zanyatiya_vseukrainskoy_shkoly_bezопасnosti
Харківська область: рятувальники долучилися до проведення громадської акції «Літня школа безпеки» у Feldman	Сайт Головне управління ДСНС України у Харківський області	21.06.2017	http://kharkiv.dsn.gov.ua/ua/Foto-GU-MNS-v-Harkivskiy-obl/7499.html

Есорарку			
Рятувальники долучилися до проведення громадської акції «Літня школа безпеки» у Feldman Есорарку	Сайт YouTube від Харків ДСНС	22.06.2017	https://www.youtube.com/watch?v=x4SIIpNhWQK
Фельдман Екопарк пройшли практичне заняття всеукраїнської школи безпеки	Сайт Олександр Фельдман	22.06.2017.	https://feldman.ua/ua/v-feldman-ekopark-proshli-prakticheskie-zanyatiya-vseukrainskoj-shkoly-bezopasnosti/
В Фельдман Екопарк пройшли практичне заняття всеукраїнської школи безпеки	Сайт Время	22.06.2017	http://timeua.info/post/ekozhizn/v-feldman-ekopark-proshli-prakticheskie-zanyatiya-vseukrainskoj-shkoly-bezopasnosti-08073.html
Літня школа безпеки «Запобігти. Врятувати. Допомогти»	Сайт Містки громадської активності	23.06.2017	http://bridges.org.ua/news/reports/litnya-shkola-bezpeki-vryatuvati-dopomogti-/
Бібліотеки, беріть приклад з ваших колег, які вдало знайшли себе в Програмі національних обмінів!	Соцмережа Facebook Сторінка Містки громадської активності	23.06.2017	https://www.facebook.com/BridgingGapsICE/?hc_ref=PAGES_TIMELINE&fref=nf

**Нормативно-правова база
з питань цивільного захисту та навчання населення діям
у надзвичайних ситуаціях, які повинні бути наявні
в навчальних закладах**

1. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI.
2. Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту (наказ МОНУ від 21.11.2016 № 1400 «Про затвердження Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2016 року за № 1623/29753).
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 09 жовтня 2013 року № 787 «Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 року № 841 «Про затвердження Порядку евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444 «Порядок здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 року № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту».
7. Наказ МВС України від 11.06.2014 р. № 934 «Порядок організації та проведення спеціальних об'єктивних навчань і тренувань з питань цивільного захисту».
8. Наказ ДСНС України від 12.07.2016 року № 335 «Про затвердження Примірнього переліку документів з питань цивільного захисту» та перелік документів до вимог цього наказу.

З М І С Т

Основні напрямки діяльності Харківської обласної бібліотеки для дітей з питань цивільного захисту.	1
Участь бібліотеки у підготовці й проведенні семінарів та днів цивільного захисту районного та міського рівнів.	7
День цивільного захисту.	9
Харківська обласна бібліотека для дітей – інформаційний партнер проекту «Культура безпеки»	9
Квест з цивільного захисту як складова II Обласного патріотичного форуму «Віват, Україно»	11
Літня школа безпеки «Запобігти. Врятувати. Допомогти»	15
Додатки.	23

ХОБД, 2017
Зам. № 13